

Per.
Lat
020

LATIN IFJÚSÁGI FOLYÓIRAT. LATEINISCHE JUGENDZEITSCHRIFT. REVUE LATINE DE LA JEUNESSE

Administrator, ad quem pecuniae dirigantur: ALEXANDER REGÉNYI, Budapest, VII., Barcsay-u. 5. (tel: 142-215).

Moderator, ad quem manuscripta mittantur: I. WAGNER DE. Budapest, XI., Lágymányosi-utca 20. (telephon: 268-634).

Prodit Budapestini quotannis decies. Pretium subnotationis an. 1937-38. in Hungaria 3 pengoe, extra Hungariam 4 pengoe. Gyrus aerarii comparsorum postalis in Hungaria: 57.292, in Austria: A-37.880. Subnotatores earum gentium, unde simplex pecuniarum transmissio impeditur, utantur schidulis «Coupon réponse international» appellatis, quarum si quis decem in epistola ad administratorem mittit, pretium annum solvit. Quinis exemplaribus sextum gratuito additur.

Centenarium inundationis¹ Budapestinensis.

Centum annis ante mense Martio post duram hiemem vere appropinquante ingens calamitas incolas Budae et Pestini (tum enim hae urbes

totum partesque Budae humiles tam celeriter inundavit, ut multi perirent. Hodie binae crepidines⁵ lapideae flumen hinc et illinc coërcent,

Homines summo vitae periculo a remigibus liberantur.

nondum unitae erant) oppressit. Glacies Danubii inter Budam Pestinumque nondum liquescebat,² cum aquae fluminis superiores adactae super glaciem fluere coeperant. Frustra milites tormentis³ bellicis³ moles glaciatas diruere conati sunt: iam sero venerunt et flumen intumescens⁴, Pestinum

quarum inferior perraro, superior nunquam inundari potest.

¹ árvíz = Überschwemmung = inundation ² olvad = schmelzen = fondre ³ ágyú = Kanone = canon ⁴ megduzzad = anschwellen = s'augmenter ⁵ rakpart = Kai = quai

LECTORIBUS MINIMIS.

Emerici epistolae altera pars.

II. Poena petulantis.

Tempore mundāni belli
in vivarjō Pestinensi
elephanti carceres⁴⁸
circumstabant hospites,
qui fero esuriēti
manum suam extendenti
nummos⁴⁹ dant charta-
ceos.⁴⁹

Prope astat vir custos.
Elephantus it — redit,
nummos omnes excipit
asportat suō custōdi,
cibum affert suo ōri:
pānis frusta,⁵⁰ similas,⁵¹
cornūtās⁵¹ caesāreās,⁵¹
liba⁵² siliginea,⁵³
crūstula⁵⁴ dulcissima . . .
Puer bellus⁵⁵ fraudulentus
ad cancellos⁴⁸ adit lentus⁵⁶
porrigit inūtilem
scidam fero, futilem.⁵⁷
Elephantus digito
intelligit subito
taetram fraudem pueri.
Chartam prōicit humi,
pede crasso calcitrāt⁵⁸
puerumque observat.⁵⁹
Cōgitat tunc elephās:
laedere mē — nōn est
fās.⁶⁰

Ut exeam in trīvia,⁶¹
non concēdunt haec tigilla,⁶²
manū tē comprēnderem,
pede tē obtererem,
tibi vellerem⁶³ cincin-
nos,⁶⁴
involārem in capillos.

Nonne iocōsus versiculus hic est? Vale, mī cāre
Guilelme! Litterās tuās semper avide exspecto.
Dātum anno p. Chr. MCMXXXVIII-o, Idibus
Iānuāriis, Budapestinī.

Desiderius Dezséry Budapestinensis.

⁴⁸ kerítés = Umfriedigung = clōture, enclos ⁴⁹ bankó,
papírpénz = Banknote = billet de banque ⁵⁰ falat,
karéj = Schnitt = morceau, crouté ⁵¹ kifli és császár-
zsemlye = Kipfel (Hörnchen) und Kaisersemmel = crois-
sant et petit pain (d'une forme qui imite la couronne
impériale) ⁵² kalács = Kuchen = brioche ⁵³ finom
fehérliszttból való = aus weißem Mehl = fait de fine fleur
de farine ⁵⁴ sütemény = Gebäck = gâteau ⁵⁵ csinos =

Quod fecisti, id est crimen,
meruisti virgam, vimen!⁶⁵
qui facit iniūriam,
illum ego pūniam.
Fraudulente pūsiō⁶⁶
spargam te diluvio,⁶⁷
latices⁶⁸ referciam
hanc proboscidem

meam,⁶⁹
si replēbo nārēs,
reddam tibi grātēs.
Pūnienda fraus est

fraude,
laedere iam nōn mē aude!
Dictum, factum. Ut

cupiuit,
statim aquam acquisiuit,
et ut fontem ēmicantem⁷⁰
sīpho vaporātus:⁷¹
spargit rīvum ēmānantem
elephanti manus . . .⁶⁹
Madidus⁷² est pūsiō,
ut ēreptus puteo,
ut cūtellus⁷³ umectātus⁷⁴
ē cuniculo fugātus,
aspergine⁷⁵ obrutus
stupet-haeret territus.
O quam ātra haec diēs.
Luto⁷⁶ lita facies . . .
Intima subūcula⁷⁷
candida, ut nix,
lutulenta facta est,
nigra, sicut pix.⁷⁸
Mox capillis luto tinctis
atque genīs⁷⁹ limo cinctis
puer vāsa colligit⁸⁰
neque unquam respicit.

nett = joli ⁵⁶ sompolyogva = heranschleichend = à pas
furtifs ⁵⁷ értéktelen = nichtig = sans valeur ⁵⁸ el-
tapos = zertreten = fouler aux pieds ⁵⁹ szemmel tart =
beobachten = observer ⁶⁰ nem szabad = nicht er-
laubt = il n'est pas permis ⁶¹ út = Straße = chemins
⁶² a kerítés gerendái = die Balken der Umfriedung = les
poutres de la clōture ⁶³ megtépáz = rupfen = arracher
les cheveux ⁶⁴ fodorított haj = gekräuseltes Haar =
cheveux frisés, boucles ⁶⁵ pálcá = Rute = baguette,
fouet ⁶⁶ gyerkőc = Bürschlein = gamin ⁶⁷ özön-
viz = Sintflut = doucher d'importance ⁶⁸ viz = Was-
ser = eau ⁶⁹ ormány = Rüssel = trompe ⁷⁰ ki-
szőkellő = emporspringen = jaillissant ⁷¹ gőzfecs-
kendő = Dampfspritze = hydrant à vapeur ⁷² nedves =
naß = mouillé, ruisselant ⁷³ ürge = Wiesel = sper-
mophile ⁷⁴ ázott = naß = mouillé ⁷⁵ ráfecskendezett
viz = hingespritztes Wasser = l'eau giclée ⁷⁶ sár =
Kot = boue ⁷⁷ ing = Hemd = chemise ⁷⁸ szurok =
Pech = poix ⁷⁹ orca = Wange = joue ⁸⁰ veszi a
sátorfáját = sich packen = plier bagage, décamper

Quae de cornu Ducis Leel narrentur.

Inter monumenta antiquitatis urbis Iasberény
cornu maxime memorabile ostentatur; monumen-
tum ex ebore fabricatum olim thesaurus¹ magnā
curā observatus ducis Leel, herois clarissimi Hun-
garorum veterum erat. Si cornu ducis Leel canere
inceptit, milites Hungarici acres audacter in cla-
morem proelii ruerunt. Hostes perterriti discurre-
runt et cornu ducis Leel iuxta ignes pastorum
Hungarorum victorum triumphans sonabat. Plus,
quam nongentis annis ante avi nostri praeter
expectationem cladem² magnam acceperunt. Ale-
manni ducem Leel et milites eius ex Hungaria
elicuerunt.³ Milites pugnā cruentā necabant, ducem
autem ceperunt capitisque⁴ damnaverunt.⁴

Heros Hungarorum ad mortem paratus Ale-
mannos petivit, ut priusquam occideretur, iterum
sibi canere liceret cornu carissimo, quod socius
inseparabilis erat in pugnis omnibus. Eae erant
preces⁵ ultimae. Cur non satisfacissent voluntati
eius? Cornu protulerunt. Vox eius in campo usque
ad locum pugnae sonavit, ubi milites Hungarici
vulneribus morientes iacebant. Ipsi victores quoque
commoti audiebant modum⁶ maestum.

¹ kincs = Schatz = trésor ² vereség = Niederlage =
défaite ³ kicsalni = herauslocken = attirer ⁴ halálra
ítélni = zum Tode verurteilen = condamner à mort
⁵ kérés = Bitte = demande ⁶ dallam = Melodie = mélodie

Hoc momento ex iis prosiluit Leel et frontem principis Alemannorum ita cornu ponderoso⁷ percussit,⁸ ut statim mortuus collaberetur. «Ante me ibis, et servus meus eris in vita, quae post mortem futura est!» Sic ad locum⁹ supplicii⁹ se contulit. Nunc quoque videtur hiatus fracturae magnae in eo cornu, quod in urbe Iasberény usque ad hunc diem magna cum pietate custoditur.

Georgius Turnusz Disc. gymn. Jasberényensis.

⁷ súlyos = schwer = lourd ⁸ találta fejbe-kölintani = treffend verwunden = frapper ⁹ vesztőhely = Richtplatz, Schafott = échafaud

patriam Britannorum incomprehensibilem⁶ relinquere decevi.» *Joannes Sándor* disc. Szeghalomensis.

Cornu de Leel duce nominatum.

3. *Hortorum custos*: «Consiste, docebo te poma furari!»⁷ *Cingarus*:⁸ «Supervacaneum⁹ est. Etiam sine eruditione scio».

4. *Emptor*: Est-ne hic canis fidus? — *Rusticus*: Vere est. Iam ter vendidi et semper rediit.

5. Quis sit, pater, salaputium¹⁰? — Cui una cerasus — colocynthis citrullus¹¹ est.

Iosephus Kaptay disc. Tatanus cl. V.

6. Thomas ad concentum¹² symphonicorum¹² ducitur. Aliquantum temporis tacens attente audit. Postea digito ducentem¹³ chori¹³ demonstrans voce contentam constituit: «Vir moderatus est.» — «Quid¹⁴ modestus dicis?»¹⁴ rogat mater. — «Quia semper quidem hominibus suis minitatur»,¹⁵ — respondet Thomas, — verumtamen neminem ferit.

Franciscus Fazekas disc. Ujpestinensis.

7. Dominus misit servum suum, ut agrum a mane¹⁶ usque ad vesperum coleret. Ad meridiem dominus exit in agrum, nam volebat videre servum in labore. Calor solis vehemens erat et servus dormiens in umbra arboris repertus est.¹⁷ «Babae!¹⁸ homo impudens, tu hic dormis? Tu non es dignus luce solis!» — dicit dominus. — «Hoc scio valde bene — respondit servus — nam propter id ipsum occupavi hunc umbrosam locum.»

Cs. Döry disc. gymn. Acad. Budapestinensis.

8. *Dialogus Szegedinensis*: Malum¹⁹ paradisiacum¹⁹: Dic, domine Capsicum,²⁰ quid superbias?²¹

Capsicum: Adhuc rogas? Mihi acceptum²² referre²² possum professorem Szentgyörgyi Nobeliano praemio ornatum.

9. *Magister*: Quid hominis vis fieri, mi fili? — *Nebulo*: Magus²³ fieri volo. — *Magister*: Cur vis

¹ meglop = bestehlen = voler ² kárt szenved = Schaden erleiden = éprouver un dommage ³ kiejtés = Aussprache = prononciation ⁴ kényszerül = gezwungen werden = être contraint ⁵ melior, dignior = megfoghatatlan = unbegreiflich = incompréhensible ⁶ lopni = stehlen = voler ⁷ cigány = Zigeuner = bohémien, tzigane ⁸ felesleges = überflüssig = superflu ⁹ Hüvelyk Matyi = Däumling, Zwerg = petit bout d'homme ¹⁰ görög dinnye = Wassermelone = melon d'eau ¹¹ hangverseny = Konzert = concert ¹² karmester = Kapellmeister = chef d'orchestre ¹³ mit értesz m. -on? = was verstehst du unter m.? = qu'entendez-vous par ¹⁴ fenyeget = drohen = menacer ¹⁵ reggel = Morgen = matin ¹⁶ megtalál = finden = trouver ¹⁷ teremtetten! = potz tausend! = bigre ¹⁸ paradicsom = Tomate = tomate ¹⁹ paprika = Paprika = piment ²⁰ fenn hordja az orrát = er trägt die Nase hoch = s'enorgueillit ²¹ javamra írni = gut schreiben = porter à l'actif ²² bűvész = Zauberer = enchanteur

Iocosa.

Quaestiones¹ captiosae.¹ In quodam periodico² Americano «angulus laetus» hanc iucundam narratiunculam (vulgo: anecdotam) fert: Munus³ quoddam civile³ promulgatur.⁴ Petitores se examini subiicere debent, quod omnium horrendissimum erat, quia interrogationibus omnes obstupescere⁵ dicebantur. Ecce, iuvenis dignum⁶ se hoc examine esse putat et censors adit. Sed stupor⁷ animum cepit, quoniam ambae interrogationes, ad quas intra 28 puncta⁸ respondere debebat, hae erant: Quam longum est filium⁹? et altera: Quatenus¹⁰ potest canis in campum incurrere? Certe examinador non ignorabat neutri interrogationum responderi¹¹ posse.¹¹ Sed 28 punctis post admirans accepit duo responsa scripta: 1. Filium alterum¹² tantum¹² est, quantum est spatium inter binos fines et medium fili. 2. Canis tantum modo usque ad mediam partem campi incurrere potest, nam si unum solum passum eadem recta¹³ regione¹³ perget¹³ currere, iam foras ex campo excurreret. Petitor accepit calculum eminentem.

Helena Boldog disc. Kaposvariensis.

¹ fogós kérdések = Fallfragen = question insidieuse, colle ² folyóirat = Zeitschrift = revue ³ hivatalnoki állás = Beamtenstellung = place d'employé ⁴ meghirdet, kiír = ausschreiben = annoncer ⁵ elképedni, hűledezni = verblüfft werden = être déconcerté ⁶ megállja a helyét = gewachsen = être en état de faire ⁷ megrokkonyódás = Verblüffung = stupeur ⁸ perc = Minute = minute ⁹ madzag = Bindfaden = fil ¹⁰ meddig = wie weit = jusqu'à quel point ¹¹ lehet felelni = beantwortbar ist = on peut répondre ¹² kétszer akkora = doppelt so lang = deux fois aussi long ¹³ egyenes irányban tovább = in der gleichen Richtung weiter = dans la même direction

1. **Quid est impudentia?** Si fur cuidam advocato furtum¹ facit¹ deprehenditurque, postea tamen advocatum, qui detrimentum² acceperat² ut, patronus suus sit, rogat.

2. **Appellatio³ litterarum³ Britannica.** Ludovicus Ábel, popularis noster in Britanniam emigravit, — sed mox redire coactus est,⁴ quia — ut ipse narrat — nomen sibi malum perpetuum inferebat: «Scripsi me Ábel, appellatus sum Ebel — scripsi me Ebel, appellatus sum Ibel; tandem me Britannis potiorum⁵ fore putans scripsi nomen Ibel, sed tunc lectum est Ajbel. Id ferre diutius non potui, ideo

magus fieri? — *Nebulo*: Nam, si magus essem, magistrum in fringillam²⁴ canariam²⁴ mutarem, et fenestram aperirem.

Ladislaus Keleti disc. gymn. IPEA.

²⁴ kanári madár = Kanarienvogel = canari

LECTORIBUS MEDIIS

Salse dicta.

1. **De Germano et Gallo.** Napoleon diebus imperii sui, quod nominatur centum dierum, circum invitatorum ambiens in convivio aulico cum ad novum Germanorum legatum cum uxore adstantem venit, a capite usque ad syrma¹ perspiciebat pulchram mulierem staturae longiusculae,² cuius vestis non erat bellissima, atque clara voce dixit ei: «Domina! Videris vere germanica esse». Uxor legati erubuit³ pudore et respondit: «Maiestas autem vestra nullo modo videtur Gallus esse».

2. **De conscientia⁴ amici.⁴** Carolus Valentin actor⁵ scenicus Germanorum clarissimus, aliquando, ut⁶ fabulam⁶ edoceret, sero advenit. Iam duodecima hora erat tum, non decima. «Horribile! — exclamavit doctor⁷ scenicus⁷ — loco ego tuo iam non advenissem.» «Tu es alius! — respondit Valentin, — sed ego habeo conscientiam animi iustam.»

Aurelia Csató disc. Nagykörösiensis.

3. **De dolo Argenson ministri.** Tempore Ludovici XV in urbe Parisiis mos erat, ut feminae currus agerent. Sed feminae negligenter⁸ et stulte agebant, ita ut plurimis damnum inferrent.

Ergo Ludovico rege iubente Argenson minister feminis, ne bigas⁹ agerent vetare voluit. Hoc ius feminarum Argenson ut ad irritum¹⁰ redigeret,¹⁰ fraudulentam legem constituit: «Edico, ut bigas tantum feminae iam plus quam triginta annos natae agant.» Et post in tota urbe nulla femina erat, quae bigis urbem Paridis percurrere vellet.

Adalbertus Tomaskó gymn. Acad. Budapestinensis.

4. **Talleyrand,** clarissimus ille Francogallus, rerum¹¹ civilium¹¹ peritus¹¹ moriturus¹² rege ad se vocato questus est se dolores locorum¹³ infernorum¹³ pati. Rex, qui homo ingeniosus erat, sic respondit: «Iam nunc?»

Agnes Kónyi disc. Kaposvariensis.

¹ uszály (os ruha) = Schleppekleid = robe à traîne
² meglehetősen hosszú = ziemlich lang = assez long
³ elpirul = erröten = rougir
⁴ lelkiismeret = Gewissen = conscience
⁵ színész = Schauspieler = acteur
⁶ a színházi próbára = zur Theaterprobe = à la répétition
⁷ rendező = Regisseur = régisseur
⁸ gondatlanul = unachtsam = sans soin
⁹ kétfogatú kocsi = Zweigespann = voiture à deux chevaux
¹⁰ meghiúsít = vereiteln = déjouer
¹¹ államférfi = Staatsmann = homme d'État
¹² halálos ágyán = auf dem Sterbebett = étant sur le point de mourir
¹³ pokoli = höllisch = infernal

Macrobius: De Augusto Principe. (3)

Guilelmus Marczis prof. Rákócziáni Budapestinensis.

17., Sublimis¹ Actiacā victoriā Augustus revertebatur. Inter gratulantes ei quidam occurrit corvum² tenens, quem instituerat haec dicere: «Ave Caesar, victor imperator!» Caesar miratus officiosam³ avem viginti milibus nummorum emit. Socius opificis, ad quem nihil ex illa liberalitate pervenerat, Caesari affirmavit illum habere et alium corvum, quem ut afferre cogeretur, rogavit. Allatus haec verba, quae didicerat, expressit: «Ave victor imperator Antoni!» Nihil exasperatus⁴ satis duxit⁵ iubere illum dividere donativum⁶ cum contubernali.⁷

18., Similiter salutat a psittaco⁸ emi eum iussit. Idem miratus in pica⁹ hanc quoque redemit. Exemplum sutorem¹⁰ pauperem sollicitavit, ut corvum institueret ad parem salutationem. Sed inpendio¹¹ exhaustus¹² saepe ad avem non respondentem dicere solebat: «Opera et impensa¹³ perii!» Aliquando tamen corvus dictatam salutationem dicere coepit. Hac auditā, dum transit Augustus, respondit: «Satis domi salutorum talium habeo. Superfuit¹⁴ corvo memoria¹⁴ ut et illa, quibus dominum querentem solebat audire, subtexeret.¹⁵ «Opera et impensa perii.» Ad quod Caesar risit emique avem iussit, quanti nullam adhuc emerat.

19., Nomenclator¹⁶ suo, de cuius oblivione saepe querebatur, dicenti: «Numquid ad forum mandas?» — princeps: «Accipe, — inquit, — commendaticias,¹⁷ quia illic neminem nosti».

20., Cum Caesar de obscuritate¹⁸ purpurae Tyriae, quam emi iusserat, quereretur, dicente venditore:¹⁹ «Erige altius et suspice», his usus est salibus:²⁰ «Quid, ego, ut me populus Romanus dicat bene cultum, in solario²¹ ambulaturus sum?»

21., Aes alienum Augustus cuiusdam senatoris sibi cari non rogatus exsolverat numerato²² quadragies.²³ At ille pro gratiarum actione hoc solum ei scripsit: «Mihi nihil (scilicet: dabis?)»

22., Cum multi Severo Cassio accusante absolventur²⁴ et architectus fori Augusti expectationem operis diu traheret,²⁵ ita princeps iocatus est: «Vellem, Cassius et meum forum accuset».

¹ dicsőségesen = glorieux
² holló = Rabe = corbeau
³ szolgálatkész = dienstfertig = serviable
⁴ felháborodva = erbittert = exaspéré
⁵ vélni = meinen = estimer, juger
⁶ pénzbeli ajándék = Geldgeschenk = cadeau en argent
⁷ cimborá = Kamerad = camarade
⁸ papagály = Papagei = perroquet
⁹ szarka = Elster = pie
¹⁰ cipész = Schuster = cordonnier
¹¹ szerfölött = ausserordentlich = outre mesure, trop
¹² kimerülve = erschöpft = épuisé
¹³ költség = Aufwand = dépense, argent
¹⁴ még emlékezett = erinnerte sich noch = il se rappelle encore
¹⁵ hozzáfűzni = (in der Rede) anfügen = ajouter
¹⁶ megnevező = Namennenner = nomenclateur
¹⁷ t. i. litteras: ajánló levél = Empfehlungsschreiben = lettre de recommandation
¹⁸ sötét szín = dunkle Farbe = couleur foncée
¹⁹ árus = Verkäufer = marchand
²⁰ élces szavak = feiner Witz = mots spirituels
²¹ napos erkély = sonniger Erker = balcon ensoleillé
²² készpénzben = in barem Gelde = au comptant
²³ centena milia sestertiorum = 4,000.000
²⁴ szójáték = Wortspiel = jeu de mots, calembour; felmenteni: befejezni = freisprechen: vollenden = absoudre: remplir
²⁵ halogatni = aufschieben = renvoyer, ajourner

23., Non est intermittendus²⁶ sermo eius, quem Catonis honori dedit. Venit forte in domum, in qua Cato habitaverat. Dein Strabone in adulationem²⁷ Caesaris male existimante de pervicacia²⁸ Catonis ait: «Quisquis praesentem statum civitatis commutari non volet, et civis et vir bonus est». Satis serio et Catonem laudavit et sibi, nequis affectaret²⁹ res³⁰ novare,³⁰ consuluit.

²⁶ említés nélkül hagyni = ohne Erwähnung lassen = omettre ²⁷ hízelgés = Schmeichelei = flatterie ²⁸ nyakasság = Hartnäckigkeit = entêtement ²⁹ törekedni = anstreben = s'efforcer ³⁰ a jelenlegi alkotmányt megváltoztatni = die bestehende Verfassung verändern = changer la constitution en vigueur

De hilaritate risuque leni. (2)

Scriptis *Carolus Puffy Huszár*. Latine reddidit ex periodico «Új Idők» *Aladarius Kővári* Kaposváriensis.

Credite mihi quemque nostrum libentius spectare circa se gratiores et hilariores et subridentes mortaliū, quam qui «homines vultus marmorei»¹ vocantur.

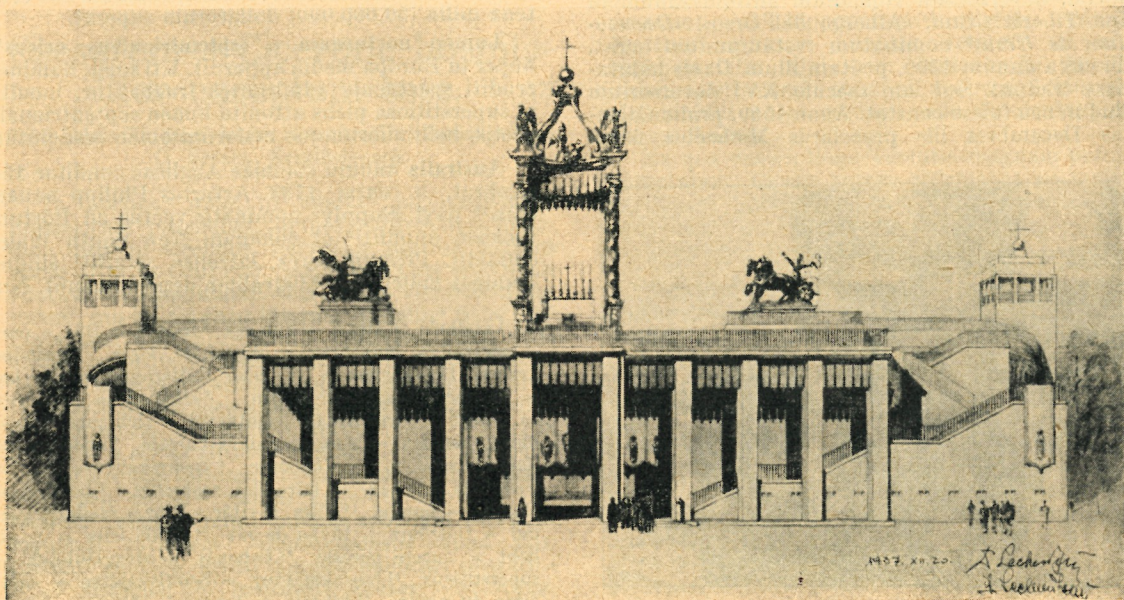
Consodali meo gratissimo in urbe Hollywood diu hilaritas quaestui² erat.² Nil aliud negoti habebat, quam ut manē³ ridenti ac laeto vultu praesidem venientem opperiretur⁴ eumque salvare⁵ iuberet⁵ et nocte, redeunti, serena cum hilaritate vale diceret. Et ingressus est iter dignitatum! Praeses, quo saepius hilaritate eius frueretur, prius ut scribam⁶ ab epistulis⁶ sibi assumpsit, postremo generalis rerum gerendarum procurator factus est. At singulis gradibus procedentem defecit laetitia et destituit risus. Postremo ipse evasit tristissimus ille procurator generalis vultus marmorei et nunquam ridens, qui iam sibi ipse laetificatorem

lente ridentem quaereret, a quo hilaritas sua divendita reduceretur et quantumvis laetitiae inscriptum⁷ in suam ipsius vitam contristatam importaret.⁷

O quotiescunque mihi dixit: «Tu, non amplius iam nervos sustineo! Tantum mihi quaestu comparo, quantum lubet, sed quid id mihi prodest? Vitā careo. Vendideram et nunc video, quam male extruserim.⁸ Quantumvis quaestu comparem, nunquam tantum conficere⁹ potero, quo illam meam hilaritatem laetificantem redimere possim. Nam tanta pecunia non est. Ut velim iterum ante tabellarium¹⁰ stare securaque et laetissimā buccā¹¹ praesidem miserum nervisque obritum salvare iubere! Quam pluris est omni progressu¹² honorum¹² mundi omnique successu hilaritas illa mera et alacris ex animo profusa!»

Quantam vim hilaritas in vita humana habeat, maxime probatur contentione¹³ virium¹³ quaestūs¹⁴ illius, qui delectatorius¹⁴ nominatur. Quam multi directorum theatralium, actorum sceni-
corum, cantorum, scurrarum¹⁵ mentem suam intendunt, quam ratione populus hilarior reddatur!
Quam multi pereunt, ut hominibus risum¹⁶

¹ pléhpfójú = mit ausdrucksloser Miene = à la figure impassible ² volt a kenyere = wurde zur Erwerbsquelle = gagne-pain ³ reggel = morgens = le matin ⁴ megvárni = warten auf = attendre ⁵ jó reggelt kíván = guten Morgen wünschen = donner le bonjour ⁶ magántitkár = Privatsekretär = secrétaire particulier ⁷ csempészni = schmuggeln = passer en contrebande ⁸ elkótyavetyél = loswerden = gaspiller ⁹ szerezni = verschaffen, aufreiben = acquérir ¹⁰ iroda = Kanzlei = bureau ¹¹ pofa = Backe = joue ¹² előléptetés = Karriere = carrière ¹³ erőfeszítés = Kraftaufwand = effort ¹⁴ derítő üzlet = Erheiterungsgeschäft = le métier d'égayer les gens ¹⁵ bohóc = Possenreißer = clown ¹⁶ megnevettet = zu lachen nötigen = faire rire

Descriptio altaris ad Congressum Eucharisticum Budapestinensem aedificandi.

excutiant!¹⁶ Quot homines iocosi sunt tristes effecti acute¹⁷ excogitando¹⁷ facetias! Cuius rei mihi ipse videor auctor potissimus, qui in urbe Hollywood centum saltem et quinquaginta mimos¹⁸ unius vel duorum actuum scripserim hac sola re ductus, ut aliquid subridendi vel minimum ridendi millionibus spectatorum eliceremus.¹⁹ Sed ut bene eveniat id, quod in pellicula²⁰ appariturum est, saepe acerbitate infinita constat²¹ et nonnumquam cum periculo mortis coniunctum est.

Cum pescenti in Chaplinum simul irruunt; cum idem curru citato scutellam²² manu tenens excidit; cum inter machinas agitatae reptat serpiti- que; cum machinā²³ cibatoriā²³ cibum ei in os impulsatur et scriblitae²⁴ in vultum feriuntur — quod spectator tantum ridet, — tum nullo modo evitari potest, quin etiam actori aliquot alapae²⁵ verissimae dentur tumoresque verissimi capite exoriantur.

(Continuabitur.)

¹⁷ kiagyalni = ausklügeln = inventer ¹⁸ bohózat = Posse = farce ¹⁹ (kicsal) fakaszt = entlocken = arracher ²⁰ film ²¹ kerül vmibe = es kostet = coûter ²² tálcá = Tablette = plateau ²³ etetőgép = Fütterungs-
maschine = machine à nourrir ²⁴ torta = Torte = tourte ²⁵ pofon = Ohrfeige = gifle

Deversorium¹ Classicorum. Gubernator Romae, Bottai, deversorium Romanum antiquissimum in ripa Tiberis situm, «Albergo dell'Orso», «Deversorium de Ursu»² nominatum restaurandum curat. Ibi circa annum 1300. poetam illum *Dante* habitavisse tradunt. Sed iam saeculo XVI deversorium illud in usu fuisse constat. Anno 1580. pridie Calendas Decembres ille praeclarus Michaelus *Mon-*

Angelus Nuntius in bello gentium.

taignus huc deversus est.³ Etiam *Goethe*, cum primo Romae moraretur, hic habitavisse traditur.

Dion. Kövendi, Kúnszentmiklósiensis.

Beatrix⁻principissa non in urbe Amstelodamo nata est — ut in fasciculo VI pag. 83 scripsimus — sed in palatio Baarniensi Guilelminae reginae intermissis⁴ 30 chiliometris⁴ ab Amstelodamo. Pro correctione, quam doctor *E. Moscow* ad nos miserat, lectori nostro carissimo gratias quam maximas agimus.

Gabriel Nuntius (= d'Annunzio) clarissimus Italiae poeta 75 annos natus inopinato mortem⁵ obiit.⁵ Poeta diu opera acatholica ab Ecclesia non probata scripsit. In bello gentium non solum ut novus Tyrtaeus carminibus cives suos contra hostes inflammavit, sed nomine⁶ dato⁶ etiam ipse miles stipendium meruit. Bello finito Hungaris, olim hostibus, postea amicis Italarum haec dixit: «Vestra iura coram Woodrowio Wilson praeside Civitatum Confoederatarum Americanarum ego primus defendebam pacique Trianonicae acriter repugnabam.⁷ Iam saepius vobis obieci⁸ negligentiam, quod obliviscimini illorum «Surge Hungare!» verborum Petőfianorum. Nolite quiescere ne momentum quidem temporis, dum fines vestros recuperetis. Quod si feceritis, etiam ossa Alexandri Petőfi invenire poteritis.»

In Hispania nationalistae, quorum navis bellica nomine «Balears» pyrobolis⁹ aeronautarum hostium icta et summersa est, oppidum Belchitem ceperunt defensoresque fugaverunt.

In California magnae regiones inundatione affligebantur. In oppido Hollywood officinae societatum pellicularium¹⁰ omnes aqua inundatae sunt. Villae autem actorum¹¹ acriciumque¹¹ primorum¹¹ pellicularium luxuriose aedificatae a latronibus expoliantur. In urbe Angelis (Los Angeles) tubus¹² gasi¹² explosus domos proximas inflammavit. Plus 30 milia hominum sine tecto sunt, damnum 500 centena milia (50,000.000) dollarorum superat.

Lumen nocturnum a septentrionibus oriens¹³ nuper in Europa media apparuit. Uti solet, homines eruditi spectaculo admirantes fruebantur, inculta et superstitiosa plebs attonita lumen septentrionale pestis, belli aliorumque malorum omen esse putat.

Australia annum coloniae Anglicae conditae 150 celebrat, a. enim 1788 Arturius Philipp nauarchus¹⁵ navi «Supply» nominatā vectus ad Portum Jackson appulit¹⁶ et coloniam New South Wales condidit. Primum fures, latrones, sicarii¹⁷ aliique homines malefici in Australiam deportati sunt. Nu-

¹ szálloda = Hotel = auberge ² medve = Bär = ours ³ megszáll = einkehren = descendre, loger ⁴ harminc km-nyi távolságban = in einer Entfernung von 30 km = à une distance de 30 km ⁵ elhúnyt = verschied = mourut ⁶ katonának jelentkezni = sich zum Kriegsdienst melden = s'engager dans l'armée ⁷ ellenezni = sich widersetzen = s'opposer ⁸ szemrehányást tesz = Vorwürfe machen = faire des reproches ⁹ bomba = bombe ¹⁰ Film ¹¹ sztár = Star = étoile ¹² gázcső = Gasröhre = tuyau de gaz ¹³ északi fény = Nordlicht = aurore boréale ¹⁴ babonás = abergläubisch = superstitieux ¹⁵ hajóskapitány = Schiffskapitän = capitaine du navire ¹⁶ kikötni = landen = aborder ¹⁷ orryilkos = Meuchelmörder = assassin

mero colonorum paulatim crescente Australia magnum firmamentum atque munimentum provinciarum orientalium Britanniae facta est.

Novus rerum status ex Austria, cum iam hic fasciculus sub prelum¹⁸ missus erat, nuntiatur. Schuschnigg cancellarius et mox Miklas praeses quoque magistratu se abdicaverunt, socialistae nationales rerum¹⁹ potiti¹⁹ Hitlerium ducem militesque e Germania advenientes ubique maximo cum gaudio atque acclamatione «Unus populus, unum imperium, unus dux» accipiunt. Hitlerius dux primum domum, ubi natus erat, et sepulcrum parentium adiit, deinde urbes maiores ambiens renovavit vincula fraternitatis dehinc iam illacerabilia,²⁰ quibus Austriaci cum Germanis coniunguntur. Quamquam novus cancellarius Seyss-Inquart declaravit Austriam abhinc partem Germaniae fore, tamen mense Aprili etiam populi²¹ scitus²¹ de his rebus fiet. Hitlerius telegrammate gratias egit Mussolinio duci, nam sine Italia Britannia et Franco-gallia non possunt impedire, quominus Austria Germaniae adiungatur.

¹⁸ sajtó = Presse, Druckerei = presse ¹⁹ a hatalmat átvenni = die Macht ergreifen = s'emparer du pouvoir
²⁰ elszakíthatatlan = unzerreisslich = qu'on ne peut déchirer
²¹ népszavazás = Volksabstimmung = plébiscite

Perth urbs et sedes Australiae occidentalis.

— Rheda utar, quam in tugurio¹² vestro locari iussi.

Terentia dein curabat, ut servus, qui rhedam acturus esset, in cella familiarica detentus affatim ederet largeque biberet. Caesar animum contumacis mulieris quocumque modo commoturus sermonem servit de Aegypto: «Flumina Nili fossilia,¹³ — inquit, — arenis utcunque obruta sunt, ad quae restituenda magnae pecuniae erunt conferendae.»

Terentia, quam haec minime delectabant, longas traxit¹⁴ oscitationes.¹⁴ Mamurra statim interfatur: «Hercle, tibi ipsi, Terentia, in Aegyptum proficiscendum est. Quam delicatus cultus! quae suavitas morum! quam exquisitae deliciae! quot voluptates! quam iucunde, quam laute, quam libere ibi vivitur! Adde, quod omnia modum iustum excedunt, ut hippopotami¹⁵ rostris resimis¹⁶, dentibus aprorum aduncis, tergoris ad scuta impenetrabilis. Qui cum inhient, in faucibus eorum apothecam¹⁷ condi et nostrum adhuc Ciceronem addi posse credas, unde luculentam orationem habeat.»

Ex qua descriptione Terentia magnam percepit voluptatem. Cicero autem affirmabat se multis¹⁸ partibus¹⁸ apothecam malle.¹⁸ «Et fontes Nili, carissime, — adiecit graviter Caesar, — quos

¹ a szabadba = ins Freie = au large ² babéredő = Lorbeerwäldchen = bosquet de lauriers ³ agyagedény = Tongefäß = vase d'argile ⁴ mosolygó tájék = lachende Gegend = paysage riant ⁵ előétel = Vorgericht (Vorkost) = hors d'oeuvre ⁶ saláta = Gartensalat = laitue ⁷ rutával (keserű növ.) készített hal = mit Raute (bitteres Kraut) eingemachter Fisch = poisson assaisonné de rue ⁸ besózott (beecetelt) hal = eingesalzener (marinierter) Fisch = poisson mariné ⁹ tengeri rák = Seekrebs = espèce de crabe ¹⁰ osztriga = Austern = huître ¹¹ mézes bor = Wein mit Honig = vin mêlé avec du miel ¹² kocsizás = Schuppen = remise ¹³ csatornák = Kanäle = canaux ¹⁴ ásít = gähnen = bâiller ¹⁵ viziló = Nilpferd = hippopotame ¹⁶ felfelé görbült = aufwärts gebogen = recurvábé ¹⁷ borpince = Weinkeller = cave ¹⁸ sokkal inkább szeretni = vielmehr mögen = préférer de beaucoup

Caesarem a Cicerone hospitaliter exceptum esse. (7)

Ad fabulam *Th. Birtii* latine libere tradidit *Aemilius Láng*
O. Praem. Keszthelyensis.

In porticu, quae in aperta¹ iucundissimum prospectum praebat, omnes consedentes colloquia inter se serebant. Fervidum aestum frigidus maris afflatus temperat. Aër plenus est suavitatis odorum ex daphnone,² rosariis et violariis afflatorum, qui cum halitu liliorum in doliis³ fictilibus³ florentium miscentur. Mons Vesuvius, cuius clivi olivetis et vitibus nobilissimis vestiti sunt, aethereo vertice superat nubes. Amoena,⁴ quantum oculis ea terminare queas, luce aestiva micant splendentque. Sol paululum a meridie iam devexus est, cum gustatio⁵ a servis affertur: lactuca,⁶ lacerti⁷ rutati⁷ cum ovis sectis, salsamenta,⁸ squillae⁹ et conchylii.¹⁰ Puer pro mulso¹¹ vinum Lesbium convivis ministrat. Terentia nunc quoque urbanam servabat loquendi rationem: «Pernoctabisne apud nos, Caesar? In villa cuncti comites collocari possunt.»

— Benigne, — respondit Caesar. — Adversperascente coelo inde mihi redeundum erit.

— Equo an curru veheris?

explorare mei maxime operis esse credo. Adverso Nilo navigavi longe ultra cataracten¹⁹ usque ad Pygmaeos²⁰ Duo flumina sunt, quae ex interioribus regni . . .»

Iocosus Mamurra in risus effusus Caesari sermonem incidit: «Haec fuit navigatio illa memorabilis, in qua Philis²¹ foribus templi Osiridis reclusis claustra arcae²² laxavimus, dum sacerdotes feles²³ sacras cibabant. Et pol ne nunc quidem suspicantur, quanti ea ipsa pastio sibi constitit.»

Brutus ut molestiam, qua praesentes ex Mamurrae narratione affecti essent, mitigaret, loquentem interpellavit: «Africa est infinitas locorum nondum patefactorum. Nihil est sublimius immensitate mundi, nihil sanctius fontibus abditis fluminum, qui similes sunt origini vitae nostrae.»

Caesar magno cum fragore contudit testam²⁴ squillae: «Vellem haberem diligentem sollertemque geographum, alterum Eratosthenem, virum geometriae haud imperitum, darem ei comitatum

Triclinium.

decem milium hominum, ut fontes Nili exploraret. Globum terrae, quem administramus, cognitum habeamus oportet!» Quae cum diceret, toto habitu augustam gravitatem prae se ferebat. Oculi nigri sub fronte lato in pallido ore pergamenae similimo ut carbonibus vivi ardebant scintillabantque. Fontes Nili explorare, orbem terrarum cognoscere atque in ditionem Romanorum redigere, annum ad solis cursum accommodare: hae fuerunt quaestiones magnae, quae mentem et rationem eius occupatas habebant.

Gustatione consumpta aderat tricliniarcha, ut nunciaret tempus esse discumbendi. Cuncti surrexerunt, ut transirent in triclinium satis spatiosum, ubi lucernae iam accensae erant. Locus columnis in duas partes fuit divisus; sinistra triclinium, dextra vero stibadium²⁵ semitondum erat positum. Nutu domini servi discubitoribus soleas dempserunt inque manus eorum aquam infundebant. Quibus peractis Terentia ipsa ordinem discumbendi constituit. In duobus tricliniis tribuni militares discubuerunt, inter quos locum consularem Mamurra occupavit; a dextra eius summus in imo accubuit Tiro et infra medicus domesticus. In dextro cornu stibadii accubuit Caesar, infra Cicero et Ventidius; in sinistro cornu Terentia, infra Brutus.

(Continuabitur.)

¹⁹ zsilip = Schleuse = écluse ²⁰ Homines Indiae fabulosi qui, ut Gellius scribit, non ultra duos pedes cum dimidio longi sunt ²¹ insula parva a Nilo formata ²² pénzszekrény = Geldkasten = cassette (d'argent) ²³ macska = Katze = chat ²⁴ héj = Schale = carapace ²⁵ Lectus in forma semicirculi mensae rotundae accommodatus

Duae epistolae

ex archivio¹ ordinis Scholarum² Piarum³ Pestinensium.

Scripsit Ios. Guelmino Budapestinensis.

Natura hominis semper prona⁴ erat ad vetitum.⁴ Catenatam⁵ sensit igitur seipsam legibus divinis, quae mala facere semper vetabant. Circumspexit ergo, quomodo catenas rumpere, quomodo se legibus istis liberare posset. Levissime ita, si probabit⁶ leges istas dubias esse. Legibus scilicet dubiis nemo tenetur.⁷ Et ut hoc fieret, primum fides⁸ philosophiae abrogaretur⁸ necesse erat. Philosophia scilicet via recta est ad veritatem, ad leges. Et si destructa erit via, nec ad leges perveniri poterit. Proinde cum philosophia etiam leges eversum iri manifestum erat.

Philosophia autem aequae ac leges ex ore Ecclesiae audiebantur. Nolite ergo Ecclesiam audire, — clamabant ii, qui id moliebantur,¹⁰ ut leges divinas destruerent, — vos ipsi cognoscere potestis, quid sit verum, quidque faciendum. Quoniam autem quicumque libentissime facit, quod cupit, non veritas, sed cupiditas coepit regnare in¹¹ homines. Non quid liceret, sed quid quisque facere posset: facta est norma faciendi. Et homines «liberati», incontenti rebus suis, oblii sunt ridere, non quid haberent, sed quid habere, quid rapere possent meditantes. Et exarsit bellum omnium contra omnes. Historia docet seditionem¹² Gallicam inde ortam esse. Quando libertatis erat¹³ libertatem omnibus adimere, aequalitatis¹⁴ erat omne ius pedibus calcare,¹⁵ et fraternitatis erat fratres occidere. Quando non solum innocui¹⁶ et impuberes, sed etiam infantes quoque necabantur, et quaeque vox incaute dicta securim provocabat sibi. Cum lupis unã ululare, unica libertas remansit.

Hoc tempore etiam in patria nostra erant, qui a vero abducti¹⁷ ideis novis favebant, sed erant sobrii¹⁸ quoque, qui cum angore videbant res ad interitum ruere,¹⁹ timebant futurum et patriae. De

¹ levéltár = Archiv = archives ² piarista = Piaristen = piariste ³ hajlamos = geneigt = enclin ⁴ tilos dolog = das Verbotene = chose défendue ⁵ leláncolva = gefesselt = enchaîné, garrotte ⁶ bebizonyítani = beweisen = démontrer ⁷ kötelez = binden = engager ⁸ hitelét elvenni = den Glauben versagen = perdre son crédit ⁹ megdönt, felforgat = umstürzen = renverser ¹⁰ fáradozni = sich bemühen = s'efforcer ¹¹ az embereken = über die Menschen = sur les hommes ¹² forradalom = Revolution = révolution ¹³ az volt a szabadság, hogy = es galt für Freiheit = passer pour de la liberté ¹⁴ egyenlőség = Gleichheit = égalité ¹⁵ lábbal tiporni = mit den Füßen treten = fouler aux pieds ¹⁶ ártatlan = unschuldig = innocent ¹⁷ félrevezetve = irrefgeführt = induire en erreur, tromper ¹⁸ józan = nüchtern = sobre ¹⁹ romlásnak indul = sich ins Verderben stürzen = se ruiner

his rebus testimonium perhibent duae epistolae, in archivo ordinis Scholarum Piarum Pestinensium repertae. Quarum prima responsum continet ad nepotem, qui in schola diligenter discit, et omnibus in rebus exemplo habet avum,²⁰ qui sic respondet ei: «Carissime Nepos! Sis diligens et sinas virtutem in corde tuo altas radices²¹ immittere²¹, maxime vero religionem. Nihil enim utilitatis afferrent scientiae, nisi cum iis sit coniuncta religio. Tu scis me disputasse cum novellis²² philosophis et huius memoriam statuo tibi perpetuam, tua enim salus in hac re unica pendet.»

Nepos disputationis illius mentionem facit in epistola secunda: «Quidam iuvenis venit ad nostrum castellum; apud mensam²³ fit discursus de educatione iuventutis. Advena concludit debere eos a teneris²⁴ unguiculis²⁴ ad paganorum²⁵ philosophiam doceri, quā fiet, ut ideae eorum clarificentur. Avus meus diu eum cum patientia audiebat, post quaerit ab eo, ubi ergo maneat religio. Tunc sapiens: hoc est, quo iuvenum animi per aeternam cathechisationem inutilibus rebus implentur. (Et cetera.) Ego semper infigebam oculos ad avum, quidnam ad haec esset dicturus. Observavi²⁶ ex vultu non placere ei hos sermones, tamen summā cum moderatione dedit responsum: «Nostri atavi²⁷ nequaquam²⁸ sunt tantum philosophati,²⁹ sed Christiani vixerunt. E nostra iuventute meros³⁰ paganos faciat, cui liberit, dummodo me vivo principatum teneat religio».

Hanc epistolam scripsit Franciscus Vörös. Avus eius Antonius Vörös erat. Ex hac stirpe est Ladislaus Vörös de Farád, olim minister rerum commercialium.

²⁰ nagyapa = Großvater = grand-père ²¹ gyökeret vèrni = Wurzel fassen = prendre racine, s'implanter
²² újdonsült = Neuling = frais émoulu ²³ étkezés közben = beim Essen = au repas ²⁴ zsenge koruktól fogva = von der zarten Kindheit an = dès leur âge tendre
²⁵ pogány = der Heide = païen ²⁶ megfigyel = beobachten = observer ²⁷ ősök = die Vorfahren = les ancêtres ²⁸ semmiesetre sem = keineswegs = nullement
²⁹ bölcsélettel foglalkozni = der Philosophie obliegen = s'adonner à la philosophie ³⁰ merő, igazi = echt = véritable

Certamen poeticum.

Carmen sagittarii.

Carmen Frederici Schiller Latine verterunt:

I. Otto Schmied, II. Franciscus Bauer Vindobonenses.

I.

*Arcu et sagitta
Venans scopulos
Lustrat via cita,
Cum coruscet ros.*

*Auras altas secat
Milvus dominus,
Monte, valle regnat
Sagittarius.*

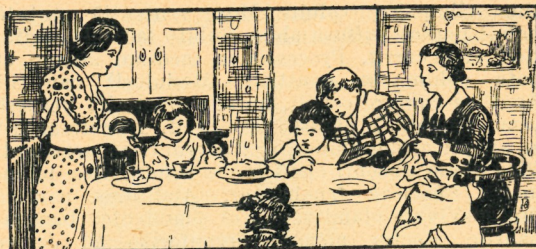
*Procul consecratur
Arcu iaciens
Et ab hoc captatur
Volans ac repens.*

II.

*Pharetratus calles
Venans permeat
Mane atque calles,
Cum sol radiat.*

*Milvus ut regnator
In aeribus,
Saxi'st dominator
Sagittarius.*

*Captat quae vagantur
Volitantia,
Praedae ei dantur
Et serpentina.*

RES FEMINEAE.

Testimonium¹ identitatis.¹

Scripsit Nic. Szendrey. In Latinum conv. Maria Harangozó disc. Simigiensis.

Novi² Eboraci² Barnum rex pervulgandi³ commendationes³ fuit conductor seu susceptor⁴ philomelae⁵ Suecicae⁶, Eugeniae (Jenny) Lindii. Quam in America tam sollerter apud populum

gratiosam reddidit, ut illa brevi tricies centena milia (= 3,000.000) dollarum sibi collegerit. Jenny Lind forte ex argentaria mensa,⁷ ubi pecunia eius dispensabatur,⁸ decem milia dollarorum promere voluit. Sed arcarius,⁹ quia ei diffidebat eamque privatim non noverat, identitatem ab illa poposcit. Cum philomela Suecica testimoniales¹⁰ litteras¹⁰ secum non haberet, arcario identitatem poscenti satisfacere non potuit.

Licet arcarius proximā vesperā in odeo¹¹ adfuisset atque audisset cantica Lindii, tamen cantricem celeberrimam non agnovit. «Cantrix — inquit — est altior quam tu et non glaucos, sed nigros oculos habet.» Nec unum assem expendit.¹³ Quam ob rem Jenny Lind summā irā est inflammata. Primum igitur arcarium superbe et contemp-

¹ Személyazonossági igazolvány = Legitimationskarte = carte d'identité ² Newyork ³ reklám = Reklame = réclame ⁴ impresszárió = Konzertunternehmer = impresario ⁵ fülemüle = Nachtigall = rossignol ⁶ svéd = schwedisch = suédois ⁷ bank = Bank = banque ⁸ kezel = verwalten = gérer ⁹ pénztáros = Kassier = caissier ¹⁰ igazoló iratok = Dokument, Beglaubigung = pièces d'identité ¹¹ opera = Opernhaus = opera ¹² énekesnő Sängerin = cantatrice ¹³ folyósít = auszahlen = verser

tim relinquere voluit. Mox sententiā mutatā noluit pudore suffusa abire. Subito faceta¹³ cogitatio¹³ ei occurrit. Processit in medium atrium et ante columnam constitit. Modulos¹⁵ canticij¹⁵ Agathae cantare coepit, quibus praeteritā vesperā tam frequentes plausus excitavit. Functionarii¹⁶ et arcarii atque omnes, qui aderant, exsurgunt. Plus quam ducenti clarā atque sonorā voce philomelae Suecicae fruebantur. Auditores cantico finito «Vivat» clamitabant et plaudentes bacchantur. Rector mensae argentariae ad Jenny Lindium acceleravit et veniam¹⁷ petivit.¹⁷ Identitas cemonstrata erat.

¹⁴ elmés ötlet = witziger Einfall = une idée plaisante
¹⁵ aria dallama = Melodie der Arie = la mélodie de l'air
¹⁶ hivatalnok = Beamter = employé ¹⁷ bocsánatot kérni = um Verzeihung bitten = présenter ses excuses

Lotte.

Scriptis *Henricus Lenkei*. Latine vertit *Georgius Kaul dr.* Scopensis.

Vimarae,¹ in hortis Magni Ducis, anno 1804. pulchro vespere autumnali *Schiller*, ille magnus poeta, ambulabat. Plurima secum meditabatur, nam cum «Demetrium», tragoediam suam paulo

Statua Goethi et Schilleri Wimariana.

ante incohatam, cuius primus actus iam perfectus in mensa scriptoria iacebat, mente agigaret, hoc ipso die opus continuaturus² erat². Studio laborandi eo magis incensus est, quod tristi animo suspicabatur se illud opus, quod etiam maius putabat, quam Tellum et Wallenstein, nunquam perficere posse. Quamquam medicus ipsum illud malum³ pectoris³ diutius perlaturum esse affirmabat, tamen parum sibi confidebat, cum quamvis immodice⁴ sumpto chinino nunquam febris liberaretur et perpetuā tussi a spe,⁵ quam⁵ conceperat,⁵ iterum ac saepius destitueretur.⁵

Etiam tum non nisi propterea sub divo morabatur, ut vires augetet, quasi⁶ de⁶ industria⁶ neglectis monitionibus Lottae, quae dixerat caveret, ne ex frigore arborum morbo implicaretur. Iam, cum ventum acris flare sentiret, longā paenulā celeriter clausā⁷ et collo focali⁸ obvoluto domum redire properavit. At cum in Foro⁹ Mulierum,⁹ quod dicitur, magnificam villam Goethianam praeteriret, paulisper constitit. Inexpectato quodam aspectu detentus est. Ad portam homines famulari veste ornati desidiose vagabantur et ante portam pillenta¹⁰ nobilia longo ordine ostentationis¹¹ causa¹¹ cum turba aurigarum substiterant.¹¹ Centum candelis praeclaris funalibus¹² impositis cubicula illustrabantur. Tum ei in mentem venit Goetheum ad honorem Alexandri ab Humboldis, viri doctissimi, edere convivium vespertinum, ad quod totam familiam Magni Ducis et omnes principes urbis invitatos esse apparebat.

Nemo neglectus erat, nisi ipse Schillerus! Ac subito tamquam pugione ictus consideravit Goetheum se nunquam ad talia convivia vespertina vocare, quin¹³ etiam¹³ rarissime cum ipso convenire, sed, quamquam domicilia eorum vix amplius centum passibus distarent, tamen malle secum habere¹⁴ commercium¹⁴ epistularum,¹⁴ quibus uterque, quae cogitaret ac sentiret, scribebat et, quod sibi accidisset, cum altero communicabat. Quamquam hanc esse consuetudinem Goethei iam multos annos apparebat, tamen nunquam antea animus suus tam vehementi dolore affectus erat. Minui dignitatem suam subito existimavit eo, quod Goetheus se tam parvi faceret neque dignum haberet, qui inter convivas eius locum, qui sibi conveniret, obtineret. Cur ipse nunquam invitabatur, ipse, cuius ingenium cum ingenio Goethei et omnium convivarum eius comparari posse nemo negabat? Nonne Goetheus ipse id in verbis et scriptis semper candidissime comprobabat? Unde fiebat, ut ille eum honorem, sicut operibus suis, non etiam sibi ipsi tribueret? An propter inopiam rei familiaris suae, vel quod facies sua rutilis¹⁵ capillis, lippis¹⁶

¹ Weimar ² folytatni akarta = wollte fortsetzen = avait l'intention de continuer ³ mellbetegség = Brustkrankheit = maladie de poitrine ⁴ igen nagy adagokban = in übermäßigen Dosen = par doses trop fortes ⁵ éledező reménységét lelohasztotta = seine erwachenden Hoffnungen zunichte machte = détruire l'espoir qu'il a conçu ⁶ szinte szándékosan = schier gewaltsam = presque exprès ⁷ begombolni = zuknöpfen = boutonner ⁸ sál = Schal = écharpe, cache-nez ⁹ Frauenplan ¹⁰ hintó = Equipage = calèche ¹¹ hivalkodni = paradiieren = étaler un grand faste ¹² csillár = Kronleuchter = lustre ¹³ sőt = sogar, ja = même ¹⁴ levelezésben állni = Briefe wechseln = correspondre ¹⁵ vöröses = rötlich = roux ¹⁶ gyulladásos = entzündet = enflammé

oculis, genis¹⁷ naevulis¹⁷ sparsis¹⁷ parum delectationis haberet? Vel quod colloquiis suis aures hominum non satis permulcebat?¹⁸ Vel quod cuncta gravius ferebat? Quod curas, mala, molestias vitae occultare non poterat? Vel quod amicus suus summo loco positus non nisi facies serenas, validas, minime contractas¹⁹ circum se pati volebat?

O hominem sui²⁰ studiosissimum,²⁰ qui ceteros homines suae tantum ipsius voluptatis gratiā exstare putaret! O satrapem,²¹ qui circum se solummodo feminas et viros pulcherrimos pateretur! Indignum ergo illum esse dignatione, quam ipse illi adhuc assignavisset,²² nam pulchra carmina eius de amore, amicitia, bonitate scripta nihil esse nisi flosculus verborum et vaniloquas²³ simulationes!²³ Ergo illum nil nisi conspici perpetuo velle vestitu consiliarii secreti phaleris²⁴ ornato inter picturas, statuas aliaque artificia, cum amicus eius inopiā vexatus vix pauperem quendam propinquum vel fratrem²⁵ Apollineum²⁵ tecto recipere posset, quod propter tenuem victum²⁶ precarium²⁶ haud facile sumptus simplicis theae toleraret!

Plurimā amaritudine²⁷ animus suus refertus est. Usque id temporis putaverat Fortunam eximie favere Goetheo, quocum ipse non posset comparari. Nam frustra fuisset! Fortunam munera sua ad libitum metiri principium vitae ponendum est, nam aliter omnes miseri et abiecti homines dementes fierent propter incomprehensibiles iniurias mundum occupantes! Sunt palmae praeclare florentes, quae aeterno sole proveniunt, et sunt plantae cellarienses, quae densissimis tenebris vitam degere²⁸ valent.

(Finis sequetur.)

¹⁷ májfoltoktól tarkálló arc = mit Leberflecken besäte Wangen = semé de taches hépatiques ¹⁸ delectabat ¹⁹ gondterhelt = abgequält = soucieux ²⁰ önző, = Egoist = égoïste ²¹ basa = Pascha = pacha ²² nyilvánít = áussern = manifester ²³ hazúg képmutatás = lügnersiche Heuchelei = hypocrisie ²⁴ rendjel = Orden = ordre ²⁵ poétam ²⁶ kegyelemkenyér, kegydíj = Gnadenbrot, Gnadengehalt = pension (de charité) ²⁷ keserűség = Bitternis = amertume ²⁸ eltölteni = fristen = passer

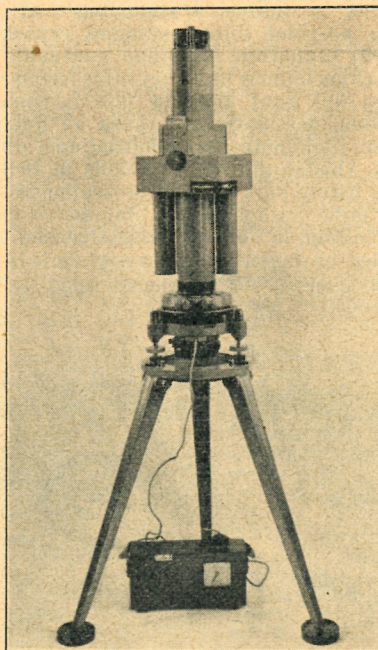
GEOGRAFIKA.

Cum pendulo¹ Eötvösiano in finibus Persarum.

Scrpsit *Iulius Banai*. Latine reddidit *Val. Fehér O. S. B.* Ginsiensis.

Anno 1937. mandatu Instituti Geophysici a Rolando e baronibus Eötvös appellati forte in regione oppidorum Salgótarján et Bükkszék operabar. Pendulo enim torsionali² Eötvösiano naphtham (altero nomine petróleum) quaerebamus, cum extremo mense Augusto Societas Geophysica Londiniensis (The Geophysical Prospecting Co.)

petivit, ut duo observatores³ a nobis naphthae in Persia quaerendae causa mitterentur. Maximo cum

Pendulum Eötvösianum-Rybarianum.

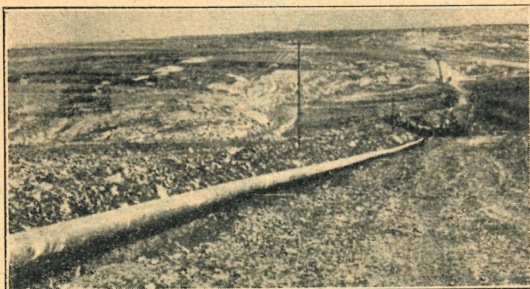
gaudio⁴ conditioni,⁴ quae ad novem menses valebat, nomen subscripsi; quis enim non invitatur secundā occasione terrarum hominumque cognoscendorum?

Ex aula⁵ ferriviae⁵ orientali⁵ a. d. Kal. Oct. quattuor mensoribus⁶ Anglis comitantibus cum duobus pendulis Eötvösianis profecti sumus; itinere quinque dierum confecto pervenimus in oppidum Muhammerah, quod prope a Sinu Persico situm est. Ibi in hospicio a Societate Anglo-Iraniana (Oil. Co.) aedificato mansimus, dum in regione Maridiensi triginta fere tentoria nobis erigerentur. A. d. III. Non. Oct. exiimus in illum locum atque extemplo terram metiri atque examinare coepimus.

Quandoquidem usu motorum explosivorum⁷ celeriter crescente naphtha in rebus colonicis maximum momentum haberi coepit, magnorum regnorum administratores summo studio loca, ubi magna copia naphthae reperta est, affectare⁸ sibirique occupare conantur. In quo certamine Britannii primas partes agunt; illi enim naphthae, quae toto orbe terrarum inventa est, tres partes habent. Nam quia et in ipsa Britannia et in dominiis est naphthae paululum, complures nummariae⁹

¹ inga = Pendel = pendule ² torziós = Torsionsp. = de torsion ³ megfigyelő = Beobachter = observateur ⁴ szerződés = Vertrag = contrat ⁵ Keleti pályaudvar = Ostbahnhof = Gare de l'Est ⁶ mérnök = Ingenieur = ingénieur ⁷ robbanó = Explosions = à explosion ⁸ megszerezni törekszik = sich einer Sache zu bemächtigen streben = s'efforcer de s'en emparer ⁹ tőkecsoport = Kapitalistengruppe = compagnies de capitalistes

societates⁹ inter se coierunt, ut terras naphthā redundantes Anglis desponderent.¹⁰ Societas — quae dicitur Anglo-Iranian Oil Co. — terras naphthosas in finibus Iraciensibus¹¹ et Persicis ipsa sola possidet ibique octogies centena milia (8,000.000) tonnarum naphthae quotannis e terra profert; cuius numeri una pars tubis ferreis quinque parallelis, qui sunt triginta fere centimetrorum crassitudine, destillationis¹² causa ad quadringentorum fere chilometrorum longitudinem ducitur in oppidum Abadanum, unde navibus in Britanniam portatur. Altera pars e puteis Mossuliensibus tubis, qui sunt mille octingentorum chilometrorum longitudine, Haifam, in portum Palaestinensem ducitur, ubi implentur ingentissima receptacula.¹³ Ex his duobus locis curantur¹⁴ stationes, quae sunt in oris Sinus Persici et Maris Interni.

Tubus olei ductus Iraniensis.

Societas illa, praeterquam quod naphtham e terra expedit,¹⁵ magnam pecuniam novis fontibus perquirendis impendit.¹⁶ Instrumentum perquirendi gravissimum¹⁷ est torsionale pendulum, quod est a Rolando Eötvös barone physico Hungarorum celeberrimo fabricatum. Is enim ita torsionale pendulum immutavit, ut de altero fine pertici¹⁸ oscillantis¹⁸ pensile¹⁹ pondus suspenderet; ita assecutus est, ut effectum multarum rerum pendulo circumpositarum examinare posset. Filum²⁰ torsionale, quod fit ex platina, 30 centimetra longum est et 0.018—0.020 millimetra crassum (quae crassitudo tenuem capillum aequat). Ex angulo²¹, qui a statu non torto²² fili torsionalis declinat, 1—2 gradibus subtilitatis²³ Eötvösianae (10⁻⁹ din) computari²⁴ potest mutatio gravitationis.²⁵ Atque item e gravitationis mutatione coniciuntur²⁶ crassiores cumuli salis, quae consuetae species²⁷ naphthae sunt.

Finis sequetur.

¹⁰ leköt = verbürgen = réserve ¹¹ iraki = von Irak = d'Irak ¹² finomítás = Raffinierung = pour raffiner ¹³ tartály = Öltank = tank ¹⁴ ellát = versehen = pourvoir ¹⁵ kitermel = ausbeuten = exploiter ¹⁶ fordít = ausgeben = investir ¹⁷ fontos = wichtig = important ¹⁸ lengő rúd = schwebende Stange = tige oscillante ¹⁹ lelógó = herabhängend = qui pend ²⁰ drót = Draht = fil de métal ²¹ szög = Winkel = angle ²² csavaratlan = ungedreht = non tordu ²³ pontosság = Berechnungsgrad = précision ²⁴ kiszámít = ausrechnen = calculer ²⁵ nehézségi erő = Schwerkraft = force gravitative ²⁶ következtet = Schlußfolgerung ziehen = conclure ²⁷ alakulat = Gebilde = formation

Statuae Romanae iconicis¹ maiores.

Acta² diurna² Vindobonensia «Reichspost» nuntiant: In agape³ quadam Vindobonensi dr. C. Praschnicker, professor universitatis scholas iucundas habuit de statu is illis giganteis, quae Scarabantiae (hungarice: Sopron) erant inventae. Cum anno 1884 palatium⁴ civitatis⁴ novum aedificaretur, inter labores effodiendorum fundamentorum reliquiae templi antiqui Romanorum intus in tres partes divisi in lucem prodierunt. Qui tum rector musei Scarabantini erat, permultas partes statuarum invenit, quae ab omnibus neglectae in horto musei iacebant. Dr. Praschnicker has partes statuarum cum auxilio sociorum seminarii archaeologici Vindobonensis accurate et diligenter inspectas delineavit⁵ statuasque ad⁶ tempus⁶ adumbratas⁷ iterum construere conatus est. Tum apparuit de quatuor hic status agi, quae omnes in solis⁸ copiose ornatis sedentes partim tres deos et deas Romanorum: Iovem, Iunonem, et Minervam, partim autem imperatorem Romanorum repraesentarent, omnes iconicis maiores. Statua Iovis 3.30 m alta est, ergo fere duplo maior quam altitudo solita hominis: statuae dearum paululo minores sunt. Aliquando statuae cultui deorum destinatae stabant in istis tribus aediculis, quae sacra⁹ summa urbis, id est: Capitolium Scarabantiae significabant. Artifex, quia a meridie, fortasse Romā invitatus erat, peritus sculpendarum¹⁰ talium statuarum huius regionis tempore Antonini Pii, cuius imago vera in statua quarta data est, circiter anno 150 post Ch. n. has statuas perfecit, quae nunc ex ruinis ad novam vitam resurgentes ab hodierno die dimensionibus giganteis testimonium dant gravitatis et gloriae Scarabantiae antiquae.

Andreas Kucsora, discipulus (Alba Regalis).

¹ életnagyságú = Lebensgröße = grandeur nature
² napilap = Zeitung = journal ³ szeretetlakoma = Liebesmahl = agape ⁴ városháza = Rathaus = hôtel de ville
⁵ lerajzolni = nachzeichnen = fixer par le dessin ⁶ egyelőre = einstweilen = pour le moment ⁷ vázlatosan = skizzenhaft = esquissé ⁸ trónus = Thron = trône ⁹ szentély = Heiligtum = sanctuaire ¹⁰ kifaragni = meißeln = sculpter

Hellmesberger.

Ad narratiunculam in proximo fasciculo ita inscriptam addit prof. *Fr. Palata*: Simile argumentum habet Ausonii, poetae Romani (IV post Chr. natum saeculi) epigramma «In Eunomum medicum», quod hic ad verbum adscribo:

Languentem Saium moriturum dixerat olim

Eunomus. Evasit fati ope, non medicis.

Paulo post ipsum videt, aut vidisse putavit

pallentem et multa mortis in effigie.

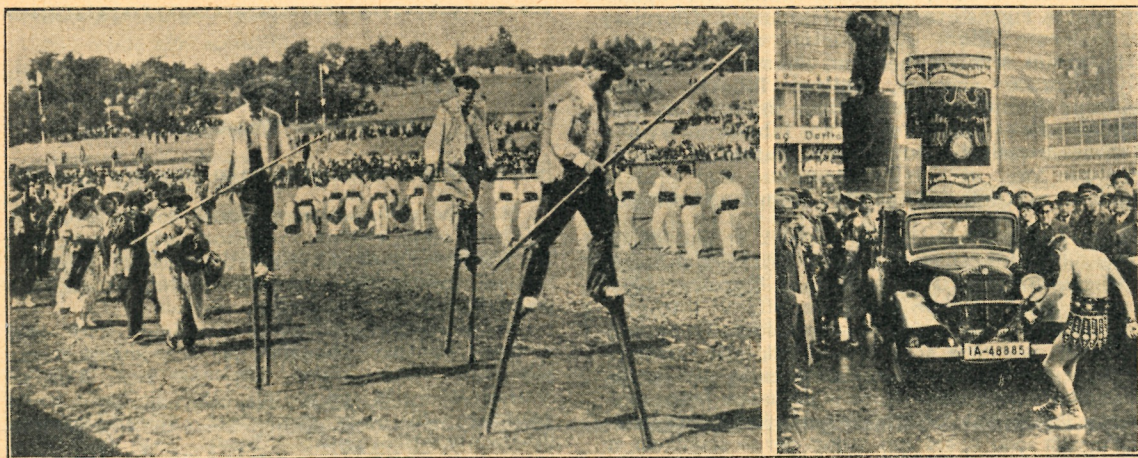
«*Quis tu?*» «*Caius*» ait. «*Vivis-ne?*» *Hic abnuit.* «*Atquid nunc agis hic?*» «*Iussu Ditis-ait-venio, ut quia notitiam rerumque hominumque tenerem, accirem medicos.*» *Eunomus obrigit.*

Tum Caius: «Metuas nihil, Eunome! Diri ego et omnes, nullum, qui saperet, dicere te medicum.»

Non iniucundum est utramque fabulam in vicem comparare.

Moderator sibi proposuit, ut varia genera gymniorum lectoribus describeret. In prima imagine pastores Aquitaniae in oppido Auriac certamen grallatorum¹ inter se instituunt. In altera Stephanus Hermann artifex² gymniorum³ Berolini in foro Alexandrino automobile dentibus circumtrahit, quo

plus pecuniae spectatores in ingentem pyxidem³ stipium³ in automobili locatam pauperibus iacerent.

¹ (gólyaszerű) falábonjárók = Stelzengänger = celui qui marche avec des échasses ² artista = Artist = artiste ³ alamizsnapersely = Almosensammelbüchse = tronc des pauvres.

LECTORIBUS MAIORIBUS.

Idibus Martiis...

Carmen Colomanni Radányi libere latine reddidit Emericus Szántó disc. Keszthelyensis.

Idibus Martiis vincula quatinus. In carcere Hungariae mutilatae inter muros discordiae et odii ignaviā acerbā thesauros mille annorum differre et sacramentum domorum excidere spectamus. Corpus Hungarici populi generosi vermes obruerunt et siti avidā sanguinem sanum rubrumque sugunt. Terra, quam colis, non est tuum proprium; aratrum, cuius stivā inniteris corpus fatigatum, non est tuum; triticum; quod labor et precatio ex humo Hungarica afferunt, non est tuum; vestis, instrumentum, duae manus laboriosae, mens, sanguis ardens cordis, acies voluntatis, aliena sunt. Fumarium fabricarum signum exclamationis imprecationis; fragor curruum vapore actorum sonus altus irae; fletus venti lamentatio animorum Hungari-

corum est. Nostrī custodes pedibus certandi cupidis calcitrant, vultus superbus super nostra vulnera vestigatur. Nunc, cum colonae nationum peregrinarum simus, exardescat-ne iterum in nobis animus Martius?

O mi Deus, mi Genitor, da nobis pro pace aegrota bellum sanum! Haec pax nos conficit, necat, velut venenum, lente necans. Restitue nobis animum Martium, perturbationem libertatis, furem vincula confringentem, da labio cantum proelium incohantium vagitus maeroris ignavi superantem. Da nobis animum rebellionis: pone diabolum perturbationis indignationisque in pectore animos patriam amantes mordendi causa.

Initio certaminis pro libertate tuenda, cum vicini ad seditionem concitati in fines patriae irrumperent, cum in Transsylvania Hungaros trucidare coepissent, Ludovicus Kossuth nationem adiit et haec verba fecit:

«Veni populum Hungaricum interrogaturus, utrum turpiter mori, an gloriose vivere vellet. Nisi Hungarus nunc hostes patriae opprimendi causa frequens proficiscitur, tum Hungaria regnum tam ignavum impigrumque est, cuius nomen in historia mundi nominis pudoris turpitudinisque par fiet. Tum Hungarus populus a Deo devotus est, cui sol suos radios denegabit, cuius ager manibus clam tritico consitus in deserta mutabitur, qui in terra sine patria errabit; genus peregrinum autem vice stipis alapam ducet, quae nos in patria propria mendicum faciet!»

Vota horribilia Ludovici Kossuth fides secuta est. Nos tantum animus Martius adiuvarē potest.

O mi Domine, pro vastanti pace brutali inhumanāque da nobis aedificans bellum populos ordinans humanumque, quod vires, fidem, conscientiam, animum virilem et audaciam Hungaricam reddit!

Librorum recensio.

Görög-római vallástörténet és mitológia. Irta: Kallós Ede. Harmadik átdolgozott kiadás. Cseréfalvi kiadás. 1936.

Religionis et mythologiae Graecae et Latinae, qui conscripserunt historiam, quorum numerus

paene infinitus est, vel puerorum ad usum et delectationem fabularum delinimenta narraverunt, quibus eorum, qui in historia religionis non fabulas, sed doctrinam et veri indagacionem quaerebant, veritatis studium expleri non poterat; vel religionis et mythologiae originem et progressionem exquirentes doctorum tantum hominum ratione habita fabularum iucundam enarracionem procul a se ablegaverunt. Eduardus Kallós mediam viam secutus utriusque lectorum generi satisfacit nec doctrinam in veri investigatione positam nec narrationis iucunditatem negligendo.

Iam vero is etiam Graecae et Latinae religionis originem ex unius dei opinione ortam existimans demonstrare studet, quoniam unius dei opinio antiquitus vigens evanisset, fabularum effloruisse praeviscolorum illum splendorem animos praestringentem. Manium, heroum, gigantum et deorum Olympicorum origines, cultus, fabulae fictae deinceps iucundissima narratione inducuntur, quibus legendis et puerorum animos fabularum avidos et virorum veritatis studium exsatiatum iri confido speroque fore, ut Coxii aliorumque iam pridem obsoletae mythologiae hoc libro in fugam vertantur.

Szidarovszky János. Ujabb elméletek az indogermán nyhangokról. 1937. Budapest. Editio Acad. Scient. Hung.

Ioannes Szidarovszky eruditissimus linguarum Indogermanicarum in Universitate Budapestinensi litterarum professor hoc commentariolo praecepta doctorum de sonis palatalibus recentiora accuratissima diligentia subtilique indicio persecutus est. Ex argumentationum eius summa concluditur sonum labiovelarem in linguarum Indogermanicarum universitate iam viguisse neque esse copulationem velaris cum sono ū, sed esse sonum per se simplicem et unum; deinde elementi labiovelaris interitum ab oriente incipientem, inde ad occidentem versus manantem aliqua ex parte in Indogermanicis linguis, priusquam segregarentur, exstitisse, neque autem delabialisationem, quam vocant, gentibus inter se seiunctis esse intermissam, ut pote cum elementum labiale in quondam sonorum coniunctione ex linguis inter se separatis etiam nunc cernamus evanescere. Libello isto etiam Graecarum et Latinarum linguarum interiorem notitiam habituri, quin cum emolumento maximo sint usuri, nullus dubito.

Car. Ács Budapestinensis.

Hymnus Polonorum.¹

*Deus, Polonos saeculis evolutis
roboris nimbo collustrans et laudis,
protegens eos clipeo salutis
ab omni strage, omni damno fraudis:
En supplicamus coram ara strati:
patriam redde nosque libertati!*

Post libertatem recuperatam;

*En coram ara strati supplicamus:
patriam fove liberam, oramus.*

*Nos sacrosanctam causam vi tutantes
Deus, fortunam miserans, iuvisti
et totus orbis stupuit pugnantes:
sic in adversis laude nos auxisti.
En coram ara etc.*

*Redde Polonis priscam claritatem,
agris et arvis benedic abunde!
Prospera pax hanc illustret aetatem —
cessent iam poenae, Deus iracunde!
En coram ara etc.*

*Deus ter sancte, admirande, muni
tuos a belli contage rapacis,
gentes fraternas liberas reduni
uno sub sceptro divi regis pacis!
En coram ara etc.*

Auctore *Aloysio Felinski* (1815).

¹ Ex periodico Polonico «Palaestra».

De re aenigmatica. (7)

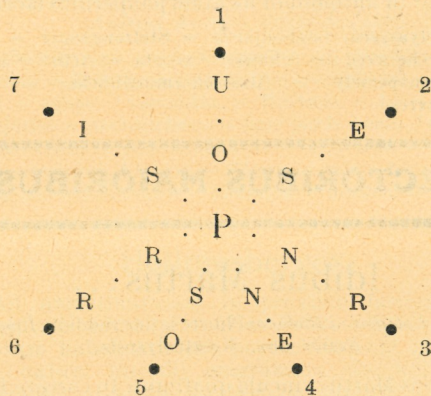
Otto Schmied Vindobonensis.

Solutiones aenigmatum sextae partis.

36. f, nos, verte, nectare, fortitudo, statuto, eruta, edo, o; 37. vis, vinco, vendere, *Vindobona*, verbero, viola, una; 38. *Hungaria*, munditia, vincenti, trigonum, pugnator, centurio, saevitia, *Pannonia*; 39. Austria, capreae, adamate, Oceanus, tranare, paritas, aenigma.

Alia aenigmata figurata nomina excipiunt e figuris, quae vocibus coniectandis finguntur, quae in re alterae litterae plerumque allatae, alterae supplendae sunt. Tale est *aenigma stellare* in quo ab una littera in medio posita vocabula velut radii exordiuntur, quorum extremae litterae vocabulum novum efficiunt.

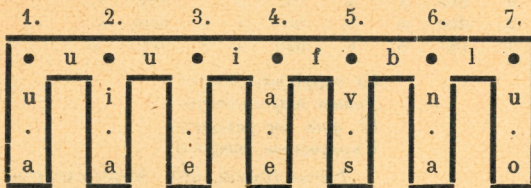
40. *Stella.*

1. Est idem ac «sum utile».
2. «Posteriore tempore».
3. Obtingit illud nozio.
4. Non grata mi condicio.
5. Quis solet gregem pascere?
6. Quid debet miles facere?
7. In aqua tantum potest vivere.
*Extremis septem litteris
Auctores fient generis.*

In aenigmate pectinario a vocabulo vel proverbio conciendo secunda quaque littera intermissa voces pari longitudine incipiunt, ut forma pectinis existat.

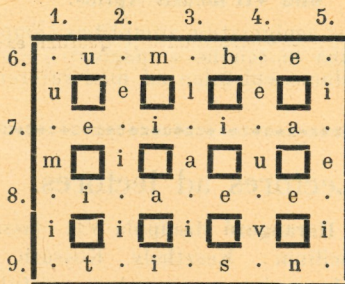
41. Pecten.

1. Telluris comes placida.
2. Quae poma sunt dulcissima?
3. Ad ablativum praepositio.
4. Quo modo pelagus traicio?
5. Quis saepe solet visitari?
6. Quid vento volvitur in mari?
7. Cui rei serviunt avari?
Lacunas si expleveris,
Supremi versus litteris
Notabitur proverbium,
Quod vobis est notissimum.

Denique aenigma demonstratur, in quo vocabula aenigmatica in modum clathrorum decussantur.

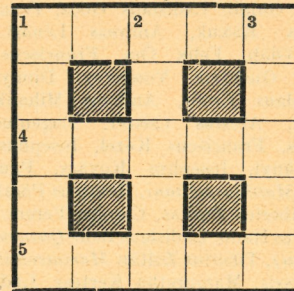
42. Clatri.

1. Sic spatium exquiris temporis.
2. Praefectus erat Romae nudinis.
3. Quod in unguento suavi abs te fit.
4. Et pro «reflecto» vidi verbum id.
5. Si ipse es in voluptatibus,
Tum miserere quidem talibus!
6. Pro «qua de causa» adhibes.
7. Pro «extruis» invenies.
8. «Projecto (ita me devoveo),
Ni causam veram tibi profero.»
9. «... tu... .., de te mentitur,
Quae ipse subdole molitur.»

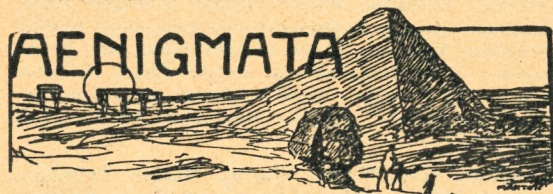
In hac novissima figura haud difficulter fontem agnoscas, ex quo illud creberrimum aenigma horum dierum exsiluisse videtur: aenigma in modum crucis solvendum vel crucigramma vel aenigma decussativum. Nam ex aenigmate formam clathrorum monstrante crucigramma fiet, si prorsus litteras omiseris velut in hoc exemplo simplici:

43. Crucigramma.

- ad libram: 1. Sic sol a nobis nominatur.
4. Et istud nomen lunae datur.
5. Qua re ecclesia ornatur?
- ad perpend.: 1. Est par ac «non est vetitum».
2. Sis semper pauperum!
3. Quid «mori» est contrarium?

Continuabitur.

Censor aenigmatum: Otto Schmied Vindobonensis.

Solutiones aenigmatum numeri VI.

Censor aenigmatum: Otto Schmied Vindobonensis.

1. ostium, Ostia. 2. rursus, ursus, usus, sus.
3. nemo, eras, Mars, ossa.
4. volare, imbutus, cervus, penna:
Bonum certamen certaverunt; corpora eorum sepulta sunt, nomina vivent.
5. tardus, iubet, bene, eques, rus, iuvenis, uxor, servus: Tiberius.
6. Patria nobis omnibus carior esse debet quam vita nostra.

Aenigmata recte dissolverunt: I. In Hungaria: Sorores Büchler, Editha Bátor, Irene Lenkei, Ida Gáll, Mariana Magyar, Maria Petrován, Susanna Mártha (*Theresianum*), Paulus Tolnay, Iulius Asztalos (*Scholae Piae*), Ladislaus Keleti, Ludovicus Szöllösy, Ladislaus Szabó, Petrus Resovszki, Egon Rosner, Georgius Lénárd (*gymn. IPEA*), Nicolaus Mayer, Stephanus Székely, Emericus Burián (*Rákócianum*), Paulus Kristek (*Emericianum*), Martha Beregi, Olga Kunczer (*Veresianum*), Ioannes Wolkóber (*Madachianum*), Maria Krivos, Maria Harcz, Maria Dobbelfhof, Martha Kovács, Agnes Szakonyi, Iuditha Angeli, Fedora Dietl, Vera Földváry, Hedviga Gyimesy, Esther Horváth, Gabriella Jantsits, Martha Károlyi, Helena Koltai, Agatha König, Alicia Kühne, Margaretha Lukáts, Erica Palkovics, Margaretha Rózsa, Martha Stein, Aglaea Szemző, Éva Szendrey, Erica Tahy, Magdalena Tittelbach, Christiana Mantel, Valeria Vendl (*Sophianum*), Eugenius Rákos (*Zrinianum*), Tiberius Szollár (*gymn. Acad.*) *Budapestinenses*. — Carolus Büttner *Strigoniensis* (*Stephaneum*), Iulius Pethes, Ladislaus Vácz, Paulus Tallián, Iulius Schwarcz *Gyöngyösiensis* Gabriel Vajda, Emericus Lipsitz *Debrecinenses*, Iosephus Kovács, Nicolaus Beély, Nicolaus Kovács, Alexander Rozonyó, Zoltanus Pál, Zoltanus Szlaninka,

Bela Pétervári *Miskolcienses* (*Fraterianum*). Rolandus Csapó, Gabriel Gidáli, Ladislaus Góóz, Franciscus Horakay, Eugenius Kakuk, Andreas Lénárt, Ladislaus Nyiri, Iulius Oláh, Felix Örs, Franciscus Schubert, Julius Valént, Gustavus Vongerey, Dionysius Szentgyörgyi, Ladislaus Erdős, Andreas Mihalik *Agrienses* (*Bernardinum*), Alexius Csiszér, Eugenius Ágoston, Tiberius Balázs, Franciscus Közel, Iosephus Várhegyi, Ioannes Radványi, Iosephus Kovács, Paulus Daby, Iulius Turányi *Matthiaepolitani*, Henricus Pásztor, Stephanus Fricker, Tiberius Farkas, Carolus Ferenc *Dombóvárienses*, Eleutherius Radó, Ladislaus Bene *Quinqueecclesienses* (*gymn. Soc. Iesu*), Tiberius Zoltán *Mariaeremitensis*, Maria Kónya *Sabariensis*, Margaretha Kertész, Ladislaus Kelemen, András Kovács, Petrus Hanák *Kaposvarienses*, Ioannes Szilvás *S.-Gothardiensis*, Iosephus Gyimes *Makonensis*, Nicolaus Tamás *Szegedinensis*, Ladislaus Kiss, Alexander Pákozdy, Antonius Kovács, Martha Seemann, Ella Kun, Éva Keresztes, Ladislaus Király, Ioannes Sugár *Hajdunasienses*. — II. In Austria: dr. Guilelmus Fieber, Ilse Sacher, Thea Schmied et discipuli (*gymn. Acad.*): Henricus Pawloy, Otto Reyk, Ioannes Wagner, Guilelmus Fleischer, Robertus Haenflein, Petrus Herbert, Ruediger Ernst, Guilelmus Felbinger, Guilelmus Horek, Hermannus Meroth, Rudolphus Nemetsch, Paulus Rickert, Iulius Juhn *Vindobonenses*. — In Germania: dr. Carolus Flesch *Reichenaensis*. — In Helvetia: Alicia T. Moretti, L. Helena Candolphi *Locarnenses*, Georgius Rezzonico, Paulus Frick *Lucanenses*.

Praemium sorte Mariae Harcz, Mariae Petrován, Eugenio Rákos, Rolandó Csapó, Stephano Frikker, Ioanni Radványi, Ladislaó Bene, Mariae Kónya, Ioanni Szilvás, Iosepho Gyimesi, Nicolao Tamás, Ilse Sacher et Paulo Frick obvenit.

1. *Ad computandum.*

Iulius Iosepho petenti, ut nonaginta coronas debitas reddat, respondit:

«Aes alienum nunc solvere non possum, nam etsi pecunia, quam nunc habeo, duplex esset, tamen de illis nonaginta coronis summa deesset dimidio minor quam pecunia duplicata.»

Quot igitur coronae Iulio tum erant?

E consilio *Emerici Lipsitz*, discipuli *Debrecinensis*.

2. *Logogriphus.**

P rex fuit coniunx Thetidis,
N rex autem pater Nestoris.

Emericus Lipsitz.

3. *Logogriphus.**

N incola est Africae
P autem non vult discere.

O. S.

4. *Quadratum magicum.**

	1.	2.	3.	4.	
1.					A A A A
2.					A A A A
3.					L L M M
4.					M T T T

- «Prava» sunt aut fructus arborum.
- Quaevis mater . . . filium.
- Pro «palude» hoc invenio.
- In affectu interiectio.
(Duplicata vel coniunctio).

Petrus Resofszki, disc. *gymn. IPEA Budapestinensis*.

5. *Ad supplendum.**

1. . ena . a	4. . edi . o	7. . red . t
2. . doc . o	5. . rat . a	8. . ram . s
3. . ffe . o	6. . nsu . a	9. . ivo . a

Ex supplendis litteris

Nomen noti carminis

Et, quis hoc pepigerit,

Unusquisque comperit.

Petrus Hanák, disc. *Kaposváriensis*.

6. *Chronodistichum.*

Super portam monasterii cuiusdam *Vindobonensis* scriptum est:

ANNO CONF LIC TVS QVO MVSTAPHA TRVX FVIT ICTVS,
TVRCICA PORTA RVIT, NOSTRA EXSTRVCTA FVIT.

Misit *Ioannes Lis* studiorum consiliarius *Hindenburgiensis*.

Nota: Lectoribus minimis: 3, 6; mediis: 1, 4; maioribus: 2, 5.

* *Stellula apposita indicatur aenigma a censore aenigmatico in versus esse redactum.*

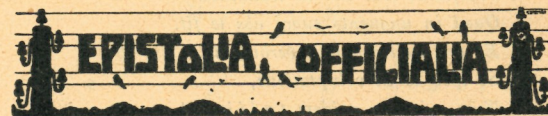
«*Decennium Radiotelephoniae Hungaricae*» ab *Societate Radiophonica Budapestinensi* praemium datum est.

Terminus solutionum ad moderatorem mittendarum dies VII mensis Aprilis.

Solutiones aenigmatum sumptibus comparcendi causā singulis in scholis a magistro collectae in eodem involucro epistulae ad moderatorem mitti possunt.

Lectores ad lectores.

Marietta Harangozó discipula VII classis *gymnasii* (domicilium: *Készthely, Kossuth Lajos-utca 107. Hungaria*), commercium epistulare habere optat cum lectrice similis aetatis *Americana*.

Corrigenda numeri 6 (Febr.) pag. 83: pro «citiusque currant» lege: citiusque currunt; ibidem non est nominatus *Emerici* epistolae auctor: *Desiderius Dezséry Budapestinensis*; — pag. 84: pro «gymnasticas» lege: gymnasticas. — pag. 86: pro «se gerant, et» lege: se gerant, neque. — pag. 90: pro «adeo commota» lege: adeo commota. — pag. 92: pro «At hunc autophari» lege: At nunc autoph.; pro «classis litterariae» lege: classis litterariae. — pag. 96: pro «ad Agnem Szak . . . , qui» lege: ad *Agnetem Szak . . . , quae*.

Sumptibus Societatis Magistrorum Catholicorum Mediarum Scholarum. — A Katolikus Középiszkolai Tanáregyesület költségén.

(**Praeses: DR. IOANNES KISPARTI, elnök.**)